

Latwefchu Amis.

55. gadagahjums.

Nr. 23.

Trefchdeenâ, 9. (21.) Juni.

1876.

Redakteera adrese: Pastor Safranowicz, Lutringen pr. Frauenburg, Kurland. — Expedizija Besthorn L. (Neuber) grabmatu boldê Zelgawâ.

Rahditajs: Sinas. Wisjannafas sinas. Par tanwas danzetajeem. Rahds wabrdâ par Latwijas tugofchanu un juhras skohlu zelfchanu. Sludnashanas.

No eefshsemehm.

Par wispahrigo Kursemes skohlotaju konferenzi, ko jau schowafar zereja wareht notureht, mehâ dsirdam, ka ta gan buhs wehl druszin turpmal janoleel. Laukskohlu wirsteesa gan gribetu wifadi scho derigu nodohmu weizinaht, bet winaâ dohmas tomehr esohht, ka schim brihscham, kur jaunadahs skohlas buhschanas eeriktes patlaban til ko gruutejahs, kur skohlas instrukzijas un mahzibu norahdishanas un eedalishanas wehl nau ne katram skohlotajam rohka nahkuschas, sapulzei schowafar wehl truhktu ta pamata preeksch ihsti augliga konferenzes darba. Tomehr ar zeen. skohlas pahrluhka lunga wehleschanohs un ruhpehtu weenadahs dohmas buhdama, ta grib jau schini nahkofcha laikâ tai leetai daschus preekschdarbus sagatawoht. Lai konferenzes programa fastahdishana un zitas tur peekritofchas leetas tilku sekmiigi un lahtigi isdaritas, ta ka til lab no wirsneezibas ka apalschneeku puses tohp wifs eewehrohts, tad gan wajadschâs ihpafchas komitejas, kur katra aprinka skohlotaji sawu balsnesi suhtihâ. Kas sin waj schahda komiteja tad ari negribehâ ka pastahwigu arweenu us preekschu patureht no weenas konferenzes us ohtru, jo schahda komiteja spehtu ne ween tai konferenzes leeta, bet ari dauds zitas skohlas darishanas daschadi dereht. Materiala preeksch nahkofchas konferenzes buhs papilnam, jau tagad, kur til to leetu peedaudsinaja, esohht jau lahdi 60 peemeldejumi sinami.

No Birschu muischas. Ari mehâ daudskahrt no zitahm pusehm dsirdam par to „fohda leetu“ brehzoht, zaur kuru Deewâ schini gadâ dauds laudis peemeldejis, newaram klusu zeest. Ari mums schis pawafaris lohti behdigs isskatohs, kad metam azis us saweem seemas laukeem, tad redsam ka til lab rudsu, kweeschu un ahbolina lauki pagalam, wiswairaf lihdsenâs weetas ir nonihkuschâ. Wiszaur rehlinajoht leelala dala tohp isarta un wafaras sehja apsehta. Turpreti ohtrkahrt, kas aukstais pawafars, ne til ween to, kas atlizees, nihzinaja, bet ari to pehrna gada krahjumu lohti pamasinaja, zaur to, ka lohpiini newareja sawu pilnigu pahrtiku lihds pafcheem wafaras swehtkeem dabuht; bija jabaro jo probjam kuhkis, jo sahle lohti mas auga un ar maifi to truhklumu wajadsesja pildibt. Nu gohds Deewam! jau no 20. Mai ir itin firts un augligs laik palizis. J. K.

Saldus puse nupat behdigas leetas peedsibwojahm. Maija eefahlumâ lahda netikka meita deht fawa grehka darba bij augstahm teefahm janodohd. — Wafaras swehtku nakti

atkal lahdas mahjâs 12 puischi meitâs eedami breefmigi lah-wuschees. Tapat ohtra wafaras swehtku deenâ puischi krogâ asinaini lah-wuschees. Ari schi laufchanahs zehlfuees no nakts-wafaschanahs. Reganta swehtku swehtishana! Tahdas sinas gan katrs gohdigs zilweks ar behdigu fidi lasihâ. Wasniza un skohlas gan strahda wifa spehta tahdeem tumfibas darbeem preti; bet ko eespehs, kad nama tehwi un nama mah-tes nenahht palihga. To nakts wafaschanohs saimneeki spehtu gan stipri isnihzinaht. Ja saimneeki labâ prahta to paschi ne-apnemsees, tad buhs no pagasta waldibahm zaur lifumeem us to peespeeschami. — Brihnumâ gan, kad schâs laikâs wehl waretu tahdus rupjus tumfibas darbus zeenih! Brihwe-stita un angstahs lohnes gan zel laudis us labaku stahwolli, bet kaut jel newolkatu tahs few pascheem par pohstu un samaitafchanu! A. K—L.

No Leel-Zwandes mums raksta, ka tur ohtru wafaras swehtku deenâ W. mahjâs daschi no pagasta puischeem teateri spehlejuschi un laudihm schis jaunais preeks stipri eepatizis un zeroht, ka tas spehs rupjohs krogu preelus deldeht.

Wissemes zeen. gubernatorâ 28. Mai isbrauza us ahrtsemehm; wina weeta darishanas wedihâs wihzegubernatorâ baronâ Krüdner.

Rihgâ aifwinu swehtdeenâs rihtu, us paschas eelas, netahlu no engelischu basnizas, lahds wihrs usgahja weenu frusta-ohdifi un to ar kohlu nofita. Gan schi tichuhfka nebij wifai leela, til 1¹/₂ pehdas gara, bet ta tomehr bij no tahm nahwigahm un paldeewâ Deewam, ka tika nogalinata, pirms nebij lahda nelaime zehlfuehs. Ka tahrys pilsehta eeklihdis, nau isfinams.

Kreewu armija tagad esohht ihsti pilnigi apgahdata ar wifadu kara muniziju, us katru flinti stahwoht gatawi pa 500 patrones. Wes tam patronu fabriki taifohht wehl arweenu jaunâs patrones klahht. Tahda laba fataifishanahs apgalwo meeru. Kamehr tahs 3 keiseru walshis turahs us weenu rohku, tamehr drohfschi war us meeru zereht, lai ari Turku semê eetu deesgan raibi. Schim brihscham wehl ne mas nau no kareem jabaihofjahs.

Lai Kreewijas industrija un amati wairaf plauktu, tad waldishana buhschoht driht islaist tahdus likumus, ka dselszeli schkeenes netiks bes tulles par rohbeschu eewestas, ka wifahm dselszeli beedribahm wifumas puse no wifahm schkeenehm ir janem is paschu semes fabrikeem u. t. pr.

Rijewas gubernâ wairaf weetas scho pawafar kruja ir stipru slahdi darijufi. Besarabija dsihwo patlaban gar seena ptaufchanu, lauki tur stahwoht itin labi, ari sifenu perekli esohht pa leelakai dalai jau zaur putneem un beidsohht zaur saldatu spehku isdeldeti.

U **Odesu** nahf wehl ar weenu leeli pulki is Turku semes, kas tē Kreemu semē mekle drohschu patwehrumu. Ari senakais Turku leelwestis Mamud Pascha, sem swescha wahrda esohf ar fugi us Odesu atbrauzis. Tif jau bihstahs, ka galwa Turkos nau deesgan drohscha us rumpja.

Drenburgā pee Uralas kalneem, kur Kirgifu tautas tura dauds lohpu, grib ectaisht leelu stearin-swetschu un seepju fabriki. Uziju beedriba grib us to famestees lohpa.

Gufas awots schinis nedekas mudscheht mudsch ais augsteem bahdu weeseem. Wiseem it peepefchi usnahfuschas sehgas, kas scho awotu leel usmekleht. Ministeri un konsuti is semu semehm nahf un eet; pee Kreewijas kanzlera, firsta Gortichakowa, il deenas tohp konferenzenes turetas, un wifs tas tahs weenas Turku leetas labad.

Pee **Franzijas** krasa, Kalejas tuwumā ir jau fahkusch ar to darbu pee ta tunela, kas ees pa jubras apafschu no Franzijas us Englanti. Esohf jau cerakuschees semē lihds 130 pehdas un nu fahkē zirst alu.

Englante un **Franzija** ir jau jaunū Sultanu kā jaunu breedru apswiezinajuschas. Tahs zitas walfis: Kreewija, Wahzeme, Austrija un Italijsa grib wehl nogaidiht, un tad warbuht lohpa ar weenu rakstu jaunū Sultanu par pilnu cepasht.

Englantes waldischana idewusi pawehli, ka wiseem kara lugu matroscheem buhs stahweht gataweem, ka war, tiklihds pawehle nahf, dohtees zelā. Englante ir us sawu pusi dabujusi bes Franzijas ari wehl Spaniju; schi esohf dufmiga par to, ka tee 3 keisari winu nemas nenem pulkā un breedrojahs tad pee ohtras puses. Tagad dsird, ka Italijsa stipri strahda, wifus u weenu pusi sadabuht, lai no Turka to panahl, kas ir wajjadfigs.

Sweedru kehina mahte Josefine ir mirusi. 14. Merz ta eegahja sawā 70. gadā.

No **Konstantinopoles** sino wifā pasaulē wehl daudsadas pasakas par weza Sultana nahwi. Bet kas gan tahm gribehs tizeht? Tā nostahsta, ka winsch esohf jau senaf prahā fajuzis bijis; to wakaru preefch tam esohf tā ablejees pa fewu kambari, ka neweens tam nedrihstlejis klahf eet; esohf ar galwu seenā fkehjis u. t. pr. Jau gribejuschi preefch wina raisht kambari ar ipolsteretahm seenahm, lai galwinu nefasitahs (tanu mihlibu!), bet ohtrā rihā atraduschu asinis noskrehjuschu. Esohf schkehrtes pee few bijis paglabajees, ar to ahderes pahzietees. Kur tad gan buhs wifā fulaini bijusch, ka neredseja?!

Sultans leel pa wifu **Bosniju** un **Herzegowinu** issludinaht, ka wiseem teem nemeerneeseem, kas tagad wehl grib padobtees, tohp pilniga veedohschana apsohlita. Bet laudis mas us to klausahs. Wairaf ruhpa ta fina, ka Sultans ir gataws us 6 nedekas ar karofchanu apstahf un tai laikā raudsht istihkt; bet sawos zeetofsnos grib tomehr wehl tai laikā promianti eeskapeht eefschā.

Ari **Montenegro** jannais Sultans ir raudshtis dauds mas few par drangu dabutees, dewis tai daschas apsohlischanas, tā ka schi semite paleef meerigaka. To manohf ari **Serbija** jaw silahs us ohtu pusi un ir steigusch Sultanu Muradu apswiezinahf.

No **Bosnijas** raksta, ka tur nemeerneefi karo wehl us preefchu. Nupat pee Buschinas esohf kauschanahs bijusi, kur nemeerneeseem ir kahdi 2400 Turki rohtās kritusch. Resinadami, kur tahdu pulku likt, tee no Austrijas waldibas luhguschahdu ruhmi, kur scho lohmu nolikt, un atsauluschees, ja

drihs teem tahdu weetu nedohd, tad teem ir Turki ja-apkauj, jo waka tohs negriboht laist.

No **Turku** semes. Ta protokole, ko tee 19 dakteri par to weza Sultana nahwi usnehmuschi, skan tā: Us Deisara majestetes pawehli no mums ir peeprashhts ismekleht, kā ar Sultana Abdul-Aziza nahwi bijis. Mehš pili atradahm lihli, kas guleja us madratscha us grihdas, lihks bij ar jaunu audelku apsegtē. To apsegu nonehmusch, mehš pasinahm weza Sultana waigu. Wifā meefas lohzekli bij auksti un bes asinim, bahli un ar asinim notezejusch. Azis bij puswerā, mute pusatwehrtā. Afinais krels fedja rohtas un kahjas. Kreifajā padufē redsejahm greeseenu, zauruma malas bij izakotās un nelihdsenas, elkona ahdere bij pahrgreesta un stahweja redsama. Ari pee labahs rohtas redsejahm tahdu pat greeseenu. Mums lika preefchā 2 afas schkehrtes, kas bij ar asinim un ar kurahm, kā mums fazija, nelaika Sultans tahs wainas esohf few padarijees. Muhfu weenprahhtigas dohmas ir schis: 1) ka Sultana Abdul-Aziza nahwe ir nahkusi zaur asins noskreeschanu, kas zehlfesē no tahm pahrgreestahm ahderehm, 2) ka tee greesumi war no tahm mums preefchā liktahm schkehrteh buht zehlfusches, 3) ka no tahm wahitim, kahdas tahs ir, buhtu jadohma, ka buhs pats few galu padarijees. To paraksta 19 dakteri." Bet to dakteru wahrdi netohp nemas peefaukti. Kas sin, kas tee tahdi bijusch, kas ar saweem tumfcheem wahrdeem rauga scho breesmu darbu apsegt.

Klahtakas sinas par **Sultana** galu skan tā: Buntneefi bij jau wifu sawā starpā smolki nogudrojusch un norunajusch, tē gandrihs wifā buhtu gaismā isnahjis. Nelaika Sultans bij pamanijis, ka ap pili bij ziti jargi, nekā agraf, winsch juhtija pehz sawa kara ministera. Schis lihds ar leelwestiru un ziteem augstmanem buntneefu pulkā buhdams palika bailigs un tapehz ahtrumā nogudroja, to waras darbu tuhdaļ jau nahkuschā nakti nodariht. Winsch Sultanam lika aishildinatees, ka esohf stipri faslimis, bet tik lihds, ka tumša metahs, winsch brauzā steiguschu pee ministera Ruschdi, pastarpahm jau ari tur bij Sultana sekreteris bijis un to pawehli aishes, lai nahf us pili. Ruschdi bij lizis atbildeht, ka winsch patlaban strahda pee raksta, ko Sultanam preefchā likt un to nahkuschā rihā pats Sultanam aishes. Abi fasinoja wifus zitus ministerus us leelwestira pili. Ap pulksten 11. kara ministere dewa pawehli, ka regimentes nostahja ap Sultana pili un pats nobrauzā pee printschā Murada un tam ar pahri wahrdeem isteiza wifu nodohmu, pasneedia tam sohbinu un pistoli un nehma sawos ratos lihds, fazidams: „Rebihsteetes neko, ar Deewa palihgu wifā labi isees. Schaujeet man lohdi kruhtis, ja Jums matu kustinatu.“ Babraukusch fastapa leelwestira ratus un wifā nobrauzā us kara ministera pili. Tur leelwestirs wifu preefchā teiza us prinzi Muradu, ka wifā laudis winu grib par waldneefu un tuhdaļ wifā winu kā jaunu Sultanu apswiezinaja. Nu ministere Medis Pascha dewa sismi un saldati nostahja jo tuwak ap wifahm Sultana pils durwihm, lika issaukt ahtrā Sultana sekreteru un tam teiza, lai eet un melde, ka us wifas tautas wehleschanohs Sultans ir no trohna nozeltis un Murads jau issaukts par jaunu Sultanu un lai Abdul-Aziz nahf ahtrā no pils un eet wifā meerā us wezo pili, kur tam tiks istabas eerahditas. Sekreteris nesa to sinu fulainu wezakajam, lai tas to peenes Sultanam, kas jau bij pee meera gabjis. Tai paschā azumirkli dsirdeja leelohs gabalus rihbam, fugi tila ar ugunim goismoti, par

fweizinafchanu jaunam Sultanam. Abdul-Uziq nobijees palika ta mehms. Behz brihscha fazija: „Es apsohlohs Turku walstei wisu doht, fo ta grib.“ No ahra lika tam atbildeht „Bar wehlu! Newaijoga wairs, jo ir jau jauns Sultans, ta weeniga wehleschanahs, lai nahf tuhda ahra, ja lai nenoteef afins isleefchana.“ Nu Abduls apdullis nahza lauka, kahpa laiwa, kas pee pils durwihm juhras lihzi gaidija; ari wina mahfi un behrnus wehl tai laiwa eesehdinaja un noaireja us tablaflu klusu weetu. Stundu pehz tam Murads atbrauza Keisara pili un no firma leelwesira lubgts, iigahja us pils ballona rahditees laudihm ta jauns Sultans. Bahls un trihzedams winsch fanehma tabs lauschu fweizinafchanas, pastarpahm jau leels lauschu pulks bij us pils platscheem salassjufchees, kahdi 40 tuhst. Nu Murads sehdaht ar kara ministeri ratos un brauza us juhrmali, fur laiwa kahpa un brauza us sawu pili. Nu tik fahlahs gamilefchanas trohlnis, fchahwa un fleedsa un dedsa ugunis, nahza nu wisi warenee sawas laimes wehleschanas atnesdami. Tik wezais Sultans trihzedams ais dufmahm un bailehm sehdeja sawa kambariti, parastija wisu, fo tam preekscha lika, zeredams, ka ta sawu dschwibu paglehbs. Ra dsird ari Englantes lehninene bij lubgshamu tuhda atsuhthjusi, lai Sultana dschwibu taupa. Taupija ari, bet til weenu deenu, jo trescha rihta to atrada afins lahmas gulofchu un nefaunejahs wehl laudis nest to pasaku, ka Sultans pats few galu padarijees. Weza Sultana leelais naudas fahjumis, fo tas bij faraufis, tika frohna fahem nodohht. Nu buhs laiziru kahds grafis.

Beidsamaja laika daudi tohp par to runahht, ka Serbija patru brihdi taifahs kahjas zeltees pret Turkeem. Lasitaji tapahz gribehs sinahht, zil spehzigta tad fchi semite war buht. Winas kara spehku tagad rehlna us 100 tuhst. kahjeneeku, 6 tuhst. jahjeju un tikpat daudi leelgabalneeku ar 300 leelajeem gabaleem. Bes tam wehl reserwa ir no 50 tuhst. Jaunais Sultans publejahs, ka waretu Serbija peemeerinahht. Warbuht ari isdohfees.

Egiptes wihzelehninsch ari pohschahs ar sawu kara spehku, jo nau noredsams, kas wifs war pa Turkeem gaditees un katris grib fewi apdrohschinatees.

Jauno Sultanu Muradu aprafsta, ka esohht no wideja auguma, flaits un plezigs, ar eegarenu feiju un lihku degunu, tumfchahm leelahm azihm un bahleem waigeem; winsch runa flaidri pa franzijski un engeliski un ir labi smalki mahzibts.

Wisjannafahs finas.

Berline. Keisars Wilhelms aitreisofis us Gms un labu laiku tur pawadihs lohpa ar Keisaru Aleksandru II. Ari Austrijas trohna mantinees turp nonahfchoht. Firts Bismarks reisofis us Riffingi.

Konstantinopole. Ne gan ar to, ta ihfa laika pats sultans, Abdul Uziz, sultaneene, sultana mahte un wezafais dehlis nonahweti, te no Konstantinopoles jau atkal jauna fleplamiba teel wehstita. Pascha laika, fur wisi ministeri lohpa notur fapulzi par walstdeletahm spreedami, eelauschahs fapulzefchanas fahle kahds no amata atlaists wirfneeks, iswell rewolweri, nofchau 2 ministerus un trescho sipri eewaino; esohht to atreebshchanahs deht darijis. Kara minister, Hussein Awni Pascha un ahriju leetu minister, Raschid Pascha, noschauti un kara lugu minister, Kaiserli Pascha, eewainohht.

Jehschu Girovas leelwaldibas deewsgan publejahs Turzija wifas kara dohmas un fagatawofchanas kluseht, tad tomehr Turku kara spehks stabw Serbijas kara pulkam pee paschas robeschas us flintes fchahweena tablumu pretim — weens schahweens un farsch gataws. Ar Herzogowinas un Bosnijas ne-meerneekem Turkeem wehl ikdeenas jakaujahs. Leelwaldibas griboht Turkus ta nemeerneekus ar waru us pameeru pee-speest.

No Berlines teel sinohht: pehz statistikahm ismekleschanahm atradees, ka fur tagad Wahzsemé ziwillauliba eewesta un zaur to wezakeem ari atlauts, wai sawus behrnus joprohjam wehl grib list kristiht jeb ne, til eelfch 8 Pruhfijas wezafahm prowinzehm un ewangeliskas draudsjes ween, 3 mehneschu laika jau 8346 bruhtspahri palika bes basnizas salaulaschanas un 16,632 behrni nekristiti. Ta tad ar milsu fohleem kristita pulla un walst usaug rittigs paganu pulks. Tas wifseem, kas Kristus walstibu wehl mihl, doht deewsgan fo apdohmahht un rahda flaidri, zil leels muhsu deenas ewangeliskas draudsjes to pulks, kas kalpodami meesai un dschwamees pehz pasantes mantas un gohda, sawai tehnu tehnu tijibai, fo fchee ar fawahm afinim aistahwejuschi un fargajusch, jo deenas fwe-fchati palikuschi un fur nu bija japarahd, wai grib ar Kristu, jeb pret Kristu buht, fleeds: „noht ar fcho! mehns wina negribam!“ Te gan peeklahjahs sipri tureht wehra to wahrdu: „turi, kas tew ir, ka neweens sawu frohni ne-atnem.“

R. S—z.

Bar tauwu danzotajeem

un ziteem tahdeem kumedinu rahditajeem kahda Berlines awise „Volks-Zeitung“ raksta fchahdus wahrdu: Wahzsemé laudis nekahro pehz tahdeem azu preekeem ka Spaneeschi pehz buflu badifchanahs jeb Englandeeschi pehz lauschu grubstifchanahs, gailu lauschchanahs un junu lohschanahs; bet tapehz lai wehl neel-lamees ar wariseera wahrdeem: „Kungs es Tew pateizu, ka ne-esmu tahds, ta fchis“, jo ihsti schlihsri ari muhsu tautas preeki nawa wis. Deefgan breeschi redsam, ka laudis plaukschlna un lihafmojahs ap kumedinu rahdischanahm, kahdas mahzitari tautai newaijadsetu wis sawas azis eeredseht. Zhpajchi tagadejods laikos, eelfch sirdseneeku maneschahm un tais ta nosauktos lauschu teateros un pilsehtu dahrsos tohp daudsfahrtigi tahdas spehles rahdilas, kas lauschu sirdis wifas smalkakas juschanae aismirfina un ispohsta. Beeminam te wispirms wifus tohs nejaulus flunstikus, pa tauwahm gaisa staigajohht, jeb augstu gaisa ar wifadeem meefas lausfjumeem isleelotees, fur kumediani ta fahohht kaulinus met, waj dschw-wiba waj nahwe. Augsta gaisa, fur daudseem jau us pat drohschas grihdas galwas reibtu, tohp wifadi flunstiki rahditi, fur fchermuli mahz to redsoht un tomehr lauschu nekruhst, kas ar sawu labpatifschanas rahdischanu kumedianus dsen ar ween us preekschu un plaukschlnadami paschi peeprafa, lai wehl reis un wehl reis tohs trakumus rahda. Mehns efam jau tik tablu nahkuschi, ka tahdu preeku fahrotaji ar aukstu sirdi grubsch pohsta tohs nabaga kumedianus, kas tik no tam pahreek, kad fo jo traku spehj parahdiht. Fur lauschu azihm wairs nepatihf meefas manibu un isweizibu luhfoht, ja tur truhst tahdu brihschu, fur auksti par lauleem pahreht, tad jafaka, ka laudis paschi dsen ar waru to kumedianu breesmu brihschods, jo winsch grib laudis peewillt un laudihm patift un tomehr pats eet pa laipahm, fur tikpat weegli krist ta nostahweht. Tapehz tad ari gadu no gada wairojahs tas flaits to, kas tahdos israhdijumods sawu

galu dabuhn. Preefch nezil gadeem Dresdenē eetaifija tahdu maneſchu, tur loudis leelōs barōs fehſch apakſchā ſawōs benkōs un dſer ſawu taſi kaſſiās jēō kannu alus un augſtu pahſ wīnu galwahn kumediantōs ar ſkaifſtu maſu puiſenu rahda pee palahrtahm trepehm kunſtikus, kur mati ſtahwu zetahs: Niſ kahju piſkſteem pee trepu beidsamahs kahpenēs palahrtēs un ar galwu ſemē karadameēs kumediantōs ſer ar rohkahm puiſenu, kaſ 30 aſis augſtumā pa gaiſu wīnam tohp kā ſneega piſa aſjweeſts un ſweeſch to atkal uſ ohtru trepu puſi, lai taſ tur dabuhn pee-fertees. Weena miſeſchanahs un behrns ir uſ weetas pagalam un tomehr lauſchu pulks it meerigi tur dſehra ſawu kannu alus un ſita it preezigi ar plauſſtahm. Pehz ne-ilga laika, weenu deenu tiſa ſnaohſ, ka wihrs lihds ar puiſenu bij noſkrehjuſchi ſemē un weens uſ weetas bij iſſchkihdis un ohtrōs wehl laizinu dabuja wahrgt. Un reti kur tahdi kumedinu rahditaji ilgu laiku ſpehj ſawus ſtikus iſdaricht, nahk maſak laimigōs brihdīs un pohſts ir klaht. Polizeja wehl nezil nepawehl, ka pee tahdahm trakofchanahm apakſch kumediantēem lai iſſteepj tihtlu, kur nelaimēs brihdī kumediantōs war atdurtees un no nahwēs breeſmahm iſſargateēs; uſ kuſtoſchas krehſlu kabjas augſtā krehſlu gubā, jeb pa teewu ſtriki rahda wiſadus ſtikus, kur katra miſeſchanahs dſihwibu war maſſaht. Nupat atkal Ke-nigsbergā 2 kumediantī krita nelaimē un Berlinē weena jauna kumediantene no drahts kridama ſawu kaſlu lausahs. Schahdus preekus redſoht katrom prahdigam nahk dohmaſ, kā gan waretu tohs iſdeldeht? Bet kurſch lai noſpreeſch, kuras rahdiſchanahs ir jau tahs kaſlu lausejas un kuras wehl ne? Katrs lehlichotais Salamonſka zirkā ari war ſew kaſlu lausteēs un tomehr newar gribeht, ka tahdas ſkunſtes jau tuhdaſ lai noleeds, kur taſchu ir it jauki redſeht, zil taſlu war ari ſirga lohpinus eefkohloht. Swehru rahditaji menaſcherijās ari ſawu dſihwibu breeſmās ſubta, eedami widū ſtarp ruhldamahm lauwahm un piſteem elefanteem un tomehr ir jauki redſeht zilwela waru, kā wiſch ar ſawu aži un uſ to maſako ſihni warenuſ ſwehruſ ſawalda. Gaiſa kugotōjs dſen ari leelu pahdrohſchibu, bet tomehr wiſch ari kalpo palihdſedams daſchas gudribas wairoht. Kā tur polizeja lai iſſchkit un noleeds? Kā lai leeds te maiſes pelniſchanu, kahdu weens un ohtrōs par ſawu muhſcha amatu nehmeēs? Bet to wina waretu gan, ka wina pee wiſeem tahdeem kumedinu ſtrikeem, kaſ taſlaku labumu neneſ, kā til lauſchu ažiſ tam brihſcham papreezina, ka wina pee tahdeem peepraſtu apdrohſchinaschanahs eeriktes. Trakuli, kaſ grib ſawu kaſlu lauſt, newar iſwakteht, bet to gan war noleegt, ka wiſch nabagu behrnu breeſmās lihds rauj; pee wiſeem gaiſa ſtrikeem un taumu kumedineem waijadſetu uſ to zee-tako uſ tam tuhkoht, ka katreij ſtiprs tihtliſ ir apakſchā. Tee breeſmigeē meeſas lauſijumi daudſ ja war til maneſchās tiht rahditi, kur krihtoht nonahk uſ ſmiltihm, bet it ne kad teem nebuhs notikt zitadās ruhmeſ, kur aſmini un grihdas un zitās leetas krihtofchu tuhdaſ ſpehj iſſchkaidiht un nogalinahk. Un kur polizijai weenai gruhti tahdahm leetahm preti zihniteēs, tur laudihm paſcheem, kam daudſmaſ ſmalks prahts kruhtis un nau ſwehru ſirdis, buhs palihgā nahk zaur to, ka nemeſle tahdus kaſlu lauseju preekus, bet tahdeem greeſch arween wairak muguru un weeni ohtreem uſ to dohd labu preekſchihni. Tauwas danzotōjs ir zilwels kā ziti; kad wīnu kudina, tad tam jaſmejahs; kad wīnu dur, tad tam aſinis tel, un kad wiſch no tauwas ſlihd, tad drohſchi war ſnaht, ka beſ nelaimēs nebuhs.

Rahds wahrds par Patwijās kugofchanu un juhras ſkohlū zelſchanu.

Rahdā juhras draudſē par pagasta ſkrihweri buhdamam, nezil gadus atpakat, man waijadſeja pagasta weeteeku pulkam laſiht preeſchā augſtakaſ teefaſ rakſtu, eefſch kura bij iſſazihſ, waj pagastōs newehletohs ſew eetaiſht juhras ſkohlū, un waj to waretu iſdaricht ar ſawu eepſehchanu jeb gribetu ari no waldiſchanas puſes kahdu peepalihdſibu. Taſ pats rakſts iſſazija, ka waldiſchana labprahk griboht un buhſchoht palihdſeht, tā ſkohlū eezelt kā ari uſtureht, kad til paſchi lau-diſ tahdu gribetu dibinahk.

Sapulzejuſcheēs tahdu augſtakaſ weetas wiſlabprahdigu rakſtu noklauſijjuſcheēs un ſchurp turp awrunajuſcheēs, ſpreeda, ka pagastam ne-eſoht eepſehjams neds pee tahdas ſkohlās zelſchanas neds uſtureſchanas, faut ko daricht, un tahdu atbildu aiſlaida augſtakai teefai.

Pagastōs gan bij maſs un wina lahde weegla, tam tadehk gan gruhti buhtu nahzeēs tahdu ſkohlū zelt un uſtureht, bet pee labas gribeſchanas tam taſ tomehr buhtu bijis eepſehjams, gan zaur kohyofchanohs ar ziteem pagasteem, gan zaur pawiſam ſweſcheem lihdiſkleem.

Mana peerunaſchana un paſkubinaſchana uſ tahdahm leetahm ne ko newareja palihdſeht; jo diwi leeli ſchkehrſchli ſtahweja zela un tee preeſch augſtakā weeta nedohdamas atbildēs, par juhras ſkohlās zelſchanu, nebij nowehſchami neds pahwarami.

Birmaiſ ſchkehrſis, kaſ juhras ſkohlās zelſchanai ſtahweja zela, bij lauſchu neſinaſchana, kahds labums zaur tahdahm ſkohlahm panahkams; jo laudis mehdsā ſazihſ: „Kā muhſu tehwī beſ tahdahm ſkohlōhm iſtikufſchi, tā ari mehō beſ tahm iſtikim un buhſim maiſes pahduſchi.“

Ohtris ſchkehrſis paſtahweja eefſch tam, ka laudis beſ ne-kahdas mahzibas un ſkohlās ſinaſchanas baudiſa tahdu labumu, kaſ til zaur juhras ſkohlahm buhtu panahkams; jo til-lihdīs jaunekliſ nahza lohſchu gaddōs, tad taſ dewahs uſ Rihgu un liſahs peeraſtiteēs pee kugneeku beedribas, ko tee pehz ta wahzifſa wahrdā ſauza par „inungu.“

Pee-eefchana pee „inungas“ bij gauſchi weegla, jo tahdam uſnemamam lohzeſkim nebij japeeneſ neds ſkohlās mahzibas leeziba, weenigi ar atlaiſchanaſ ſihni no pagasta waldiſchanaſ puſes, kahdu mehds iſdoht, kad kahds no weenas draudſes uſ ohtru pahrrakſtahs, jauns kandidats tiſa uſnemts inungas widū. Iſhtu taiſnibu ſakoht, pagasta puiſim lehtaki bij peerikt pee inungas ne kā pahrrakſtiteēs uſzitu draudſi; jo kad tahds inungas kandidats ari par wiſu ſawu laiku pagasta nedohſchanaſ nebij molſajis, un tā leelus parahdus eetaiſjis, tad inungas preekſchſtahwe iſmaſkaja wina wezus parahdus un to eenehma ſawā beedribā, un tahds tuhdaſ baudiſa inungas labumu:

Wiſch bij ſwabads no ſaldatu deeneſta,
un
pelniſa leelu lohni.

Tam ari bij ſawa ſalda perſoniga ſwabadiba; jo zits par kahdu maſu loizinu, pehz eeſtahſchanahs inungā, dſihwoja atkal pagasta, kā pa wezam.

Schis pagasta jaunekleem jo weegli aſſneedsams inungas labums, tilpat weegli ziteem pagasta lohzeſkeem, puiſteem un wihreem, tapa par gruhti neſamu ſlohgu.

Birmahkht pagastam nebij zilweku preeſch rekrufchu nedohſchanaſ, un kad mahju grunteſ nebij til leelaſ, ka ſeme ſaim-

neeku no lohsehm atswabina, tad atgadijahs, ka mahju saim-
neeku, 29 gadus wezu, nodewa saldatos, pehz tam, kad tas
wisus sawus jaunakus gadus deht wezaku un nepee - auguschu
ihstenceku ustureschanas no lohsefchanas bij bijis atswa-
binahst.

Dhtekahrt, zaur to, ka wisi stipri un weseligi jaunekki
no pagasta israkstijahs un pee inungas peerakstijahs, wisa
pagasta nodohfchanas auga auguma un krita us nepee-augu-
scheem, slimigeem un wezeem, ka teem bij pateesi grubti tahs
aismakfah; jo kad pehz pagasta weetneeku spreduma wisus
galwasnaudas makfatojus fanehma weena klase, lai wisi wee-
nadi nestu to grubtumu, lai nebuhtu nekahda sawstarpiga pah-
meschana, tad isnahza, ka puikam, kas sawu 14 gadu bij va-
beidsis, un firmagalwim, kas 61 gadu wehl nebij atsneedis,
wajjadseja dascha gada makfahst libds 12 rublus f. galwas-
naudas. Ta tad isnahza, ka zitam tehnam par sewim un sa-
weem trim nepee - auguscheem dehleem weena goda wajjadseja
aismakfahst libds 50 rubl. galwasnaudas, un to wisu summu
attizinaht zaur strimalu sweiju.

Tadehl nebij wis to brihnotees un faunotees, kad pagasta
wihri augstas teefas labprahtigo rakstu par juhras skohlu di-
binaschanu dsirdejuschi sazija: „Juhras buhschanas jeb kugo-
fchanas labumi un rektes jau bes muhsu palihdseschanas, ja
pat pret muhsu gribeschanu, muhsu dsihwi apgrubtina, ka tad
lai mehs par to wehl gahdatu, lai sawu grubtumu wehl pirktu
par naidu?“

Sawas galwas no tahda stahwokka pasihdams un winu
gandas dsirdedams, newareju wis sapulzetus peerunaht un
balsis isdoht preeksh juhras skohlu dibinaschanas, bet man ar
nospeestu sirdi augstai teefai bij jaraksta atbilde:

„Pagastam gluschi truhst wisas eespehjas
pee juhras skohlas zelschanas un ustureschanas.“

Schi atbilde manu sirdi wairak tamdehl nospeeda, ka pa-
sinu pagasta behrnus un pee daudseem no teem biju ta fokoh
„juhras un uhdens garu“ eewehrojis. Tee neween bij drohschi
fawcem wezakeem eeksch masahm sweijneeku laiminahm
braukt libds us „felgas“, kahdas 7 libds 10 werstes
eeksch juhras, un tur imest sawus tiklus nakti un tum-
siba, bet pee teem wehl zitadi juhras gars parahdijahs, kas
sahmeja, ka kad tee par uhdens putneem buhtu dsimuschi. Til
no diweem tuwaki peewedischi winu uhdens brangas ihpash-
bas: Weene 14 gadus weze buhdams uswahra M. kahdu
zitu behrnu isglahba no uhdens dsituma un slihschanaenah-
wes, par ko tas, behrns buhdams, no augstas waldischanas
dabuja uszihstibas medali. Dhtis; 9 gadus weze buhdams,
uswahra B., jau bes galwas reibschanas kuga masta gala uskahpa
un ar leelu ilgofchanohs gribesja sawam tehnam libds brau-
kahrt pa juhras wisneem, kas us fuga „Mlekander“ par ma-
trost deeneja un stary Nihgu un Behterburgu braukaja.

Man bij to behrninu schehl, eeksch kureem uhdens gars
mahjoja, kas sawa laika wareja palikt par slaweneem un pah-
tikuscheem kugneekem, waj nu weenigi par brauzejeem jeb
lainiga wihse pat par ihpashneekem, kureem nu pat augsta
un schehliga waldischana us tam palihdsigu rohlu peefohlija,
bet winu wezakeem ta bij ja-astumj; un scho behrnu laima
apfeba eeksch tam, waj nu newahziteem tilt par Nihgas inun-
gas matroscheem un braukahrt pa Leelupes, Dangawas grib-
wahm un no ihsteein kugneekem nest to wahru — „Graben-
fabrer“, tas ir latwiski: „grahwjubrauzer“, jeb teem buhs
palikt pee sawas swejneeku inungas un wisu muhschu, ar ga-

reem sabhakeem kahjas un striki plezds, strimalas wilkt us fau-
fumo ar truhlumu kaudamees.

Man labak buhtu patizis, kad juhras skohla tur buhtu
tapusi eerikteta, kad behrni buhtu eemahzijuschees juhras buh-
fchanas sinatnibas, kad tee tad par mahzitaem matroscheem,
stuhmaneem, kapteineem, buhtu braukuschi pa platabm juh-
rahm us tohl ihm semehm, eemantokuschi sinatnibas un mantas
un tad pee tehwijas krasteem noenkurejuschi sawus bordinus
un kugas, un ka kugu ihpashneeki Latwijas un Kreewijas seh-
geles uswilkdami stuhrejusch par pasaules juhradm un eeksch-
semes lihischeem, jeb tee ka juhras buhschanas sinatnibas is-
mahziti, iskohloti jaunekki waretu us kara kugeem attalpoht
sawu saldatu deenestu un tur nopelniht pilwigu pahretiku,
slawu, gohdu, tschinu un cenaidneekus aistrenkt no tehwijas
krasteem.

Bet mana wehleschanahs palika tikai wehleschanahs, bet
temehr tahda, kas ir dsihwa, kas libds schim, kahdas 7 ga-
dus manas fruhstis dsihwojus un nu sprauzahs ahra zeredama,
ka nu buhs tas laiks, kur schi wehleschanahs waretu nahkt pee
peepildischanas.

Zaur kara deenesta wispahrigu likumu nu sarautas tahs
rohkas, kas tolak draudsei, bes kahdas mahzibas, jaunekkus
atrahwa un no saldatu deenesta atswabinaja. Nu tik weenigi
zaur skohlas mahzibu zilwesk war tilt pee labklahschanas.
Nu juhrmalneeki tik ween zaur juhras buhschanas sinatnibu,
warehs atsneegt juhras gohdu un bagatibu.

Zereju, ka nu ta juhras draudse, kas tolak no inungas
speesta, astuhma schehligas waldischanas dahrgu peefohli-
schanu, tagad us ta pascha mineta raksta gruntes, stahsees pee
juhras skohlas zelschanas un augstu waldischanu luhgs, lai us
to tai dohtu sawu schehligu atlauschanu un kad wajjadfigs ari
peepalihdseschanu, ka ta tolak wischehligi un labprahligi
peefohlijusi.

Zaur scho rakstu es to juhras draudsi it ihpashchi gribu us-
mudinaht pee juhras skohlas zelschanas. Buhtu wehl winas
widu, tad to zaur wahrdeem buhtu isdarijis, bet tagad nesinu
zitadu zetu ka zaur laika-raksteem stahtees winas preeksha un
nu isdewiga laika to us tam pomudinaht, par ko tolak pat ne-
gribedamam wajjadseja zeesi klusu.

Turkloht mana tagadeja wehleschanahs ir, ka schi usmu-
dinaschana un pasklubinaschana pee juhras skohlu dibinascha-
nas, atskanetu neween tani weena pagasta, bet wisas juhras
draudses, Latwija, lai buhtu Kursemé jeb Widsemé, un ka
wisas tahdas weetas, kur ween buhtu eespehjas, juhras
skohlas tikt dibinatas, tadehl ari to pagastu, pee ka es ihpa-
schi dohmaju, es sché pee wahra ne-esmu peesauzis; jo gau-
tas sinahs, ka es us winu mehrkejis un ari netaunofees, kad ir
ziti warbuht waklausihb manai balsij.

Jo ka semneeki mantibas un dsihwes labumus newar pa-
nahkt bes semkohpibas sinatnibas pasneegschanas, ta ari juhr-
malneeku stahwokka newarehs pahrlaboht bes juhras skohlu
mahzibu sinaschanas, schinis laikos, kur skohlas sinaschana
ir wisas labklahschanas peederums.

Bet kas jaunus leetas grib eeriktet, tam buhs wezas is-
deldeht; tas wahrs ari geld pee saimneezibas eegrohscha-
nahm. Tadehl ari es gribedams, lai juhras skohlas Latwija
jo wairak tikt dibinatos, wehlejohs noslihzinahst to skohlu
pretneeku, kas wehl juhras skohlu weetas krehsla slehpdamees
faka: „Ka muhsu tehwi bei tam istikuschi, ta ari mehs is-
tikim.“

Tas juhraš skohlu preteneekš ir lauschu nesinaschana, kas nenoproht, kahds labums teem zaur tahdahn skohlahm atfneedsams un baudiams un scho pretneeku es wislabaf zaur tam dohmaju noslihznahht, kad laudihm irahdischu, ka tee ir neeki, ko winsch lauschu mutē runadams faka: „Ka muhsu tehwi bes tam istikuschi, tā ari mehš bes tam istiksim.“

Weenkahrt, tagad ir jauni laiki, jauni likumi, kas wairs nefadeen ar wezu dsihwi un eeradumeem.

Dhtkahrt, Latwju weztehwi nau istikuschi bes kugoschanas un juhraš braufschanas. It ihpaschi Kursēmē, herzogā laikōs, kugoschanas buhschana tā seedejusi, ka schi masa semitē tant leetā ar leelwalstihm: Kreewiju, Angliju, Franziju, Hollanti, Pruhšiju, wareja noslehgt andeles traktatus, un herzogš Zehkabs kugoschanas leetās, Kursēmi bij tas pats kas Pehters Leclais Kreewijai. Ari winsch zaur kugoschanu un andeli zehla sawas masas walstinas labumu; un wina juhraš buhschanas sinaschanas bij til slawenas, ka wina schwahgers, Pruhšijas kurfirštš, Friedrich's Wilhelm's, andeles leetās tam luhdša padohmu, waj drihktstohht ar Nihht-Indiju slehgt tirgošchanas deribu. Wina laikōs Kursēmēs andeles kugi brauza neween pa Giropu un Afriju, bet ari pa Afriku un Ameriku.

1610. gadā bij Anglijas kehninsch Zehkabs I. Kursēmēs herzogam Zehkabam, ko sawam krist. deklam, par kuhnu dahwanu eeschinkojis Tabago salu Amerikā, kas ir weena, un ta wisjaukaka, no masahm Antilu salahm, kahdas 8 juhdses gara un 3 juhdses plata, bet kuras klima ir wefeliga, kur ir dauds kalni un no kalneem tezedamaš, 128 upites eegahschahš juhra. Us Tabago salinas, bes zilweku pulina auga: zukuraneedras, kafao, pipari, zeedrukohli, indija un tabaka, ari wehl daschi ziti augti un augti, ar kureem Kursēme dsina leelu andeli un wairoja sawu bagatibu.

Neween Amerikā, bet kā jau mineju ari Afrikā herzogš Zehkabs lika pliwinatees Kursēmēs kugu sehgelehm. Winsch Ginejas juhrmalā us Gambijas salas sew ihpaschumu bij pratis peesawinahht. Tur usmetis flanstes, lai eenaidneeki to newaretu aisdihht, winsch pasaulēs karšā juhstā dibinaja Kursēmēs koloniju, buhweja pee Gambijas upes trihs pilshetas: Jaun-Zelgamu, Fridrichohstu un swehto Andreju, no kureenes andelejahš ar Kursēmi un Tabago, ar tahm atrohdamahm kolonijalprezehm, ar sellu, fahli, elefantu sohbeem un wehrgeem.

Ar wehrgeem herzogš nedšina tahdu andeli, ka winsch tohs buhtu pirzis un pahrdewis, bet winsch tohs lika aiszelt us Tabago salu, lai tee faules leelu karstumu zeeft eeraduschchi, tur, apstrahda zukura tihrumus un taifa zukuru, ko Kursēmē bruhleht un no schejeenes pahrdohht us Nihgu un ziteem ahrsemes pilsheteem. Winsch nebij wehrdsibas mihkotajs, tadeht tas us Gambiju no Kursēmēs aissuhtija mahzitaju, wahrda Dannensfeldt, lai tas melnajeem Mehgereem mahza kristigu tizibu, kristigu mihlibu un kristigu brijhibu.

Us Tabago salas, kas bij audseligaka kā pati paradihse, herzogš Zehkabs lika usbuhweht pilshetu un to pehz sawa wahrda par Zehkabsstati nosauza. Tur winsch eetaisija zeetokfni un melnajeem Mohreem wajjadseja lihds ar zukura taifschanu ari pilshetu buhweht un apfargahht, un daschi no Kursēmēneekem bij winu usraugi un waldneeki.

Neween ar andeles, bet ari ar karfugeem Kursēme, pehz sawa leeluma, bij itin slawena un bagata. Wenta bij kugubuhwes weeta un kara-ohsta. Kursēmēs karasflotei bij wahrds: „Melnais kabatas wehsis us sarkana grunta“

un kara-laidōs daschi Giropas leelwaldneeki herzogū luhdša sew par palihgu, un preezajahš, ka tee ar Kursēmi wareja tureht meeru; jo schi masa semite us uhdens bij deesgan spehziga.

Lai Kursēmēs herzogū laiku kuguwara jo lasitajeem dsihwaki preeksch azihm stahditohš, tad es schē daschus ar wahrdeem peefaufschu un peefihmeschu, zil leelgabalus katriš nefiš:

Wahrdi.	Leelgabalu flaitlis.
1) Kursēmēs herzogū wapens	72
2) Herzoga Zehkaba wapens	42
3) Kursēmēs prinzeze	40
4) Spehziba	60
5) Meers	46
6) Sinatniba	46
7) Pastahwiba	44
8) Majorš Zehkabs	40
9) Gulbis	40
10) Patecsiba	40
11) Kawaleers	40
12) Kursēmēs wapens	36
13) Hesen Hamburgas wapens	36
14) Kabelsaus	36
15) Gudriba	34
16) Puku pohds	32
17) Breedis	34
18) Mohris	32
19) Beswainiba	32
20) Drfens	32
21) Sachtinaschana	30
22) Neptuns	30
23) Zeriba	28
24) Genais	32
25) Bazeeschana	28
Rugu wahrdi.	Leelgabalu flaitlis.
26) Kehninsch Dahwidš	28
27) Saderiba	28
28) Sarkanaš lauwa	28
29) Fortura (laimes deewene).	24
30) Ewangelists Jahnis	24
31) Wezakais Zehkabs	24
32) Taupiba	24
33) Lewits	24
34) Strulubalodis	24
35) Deembijiba	24
36) Grenlandes brauzejs	24
37) Krokodils	24
38) Walsiws	24
39) Kursēmēs prinzis	24
40) Kursēmēs janakais prinzis	24
41) Trihs filkes	20
42) Klemenzia	20
43) Kaija	20
44) Jahnis Kristitajs*)	20.

(Us preekschu wehl.)

*) Peefihmeschana. Rugu wahrdi schi is wahzu walebas latwisli tulkoti

Sludinafchana s.

No Leel-Wirzawas pagasta teefas (Dobbeles ap-riakl) teel tee likumigi mantineeki tabs pee Leel-Wirzawas pagasta peederigas un nomirufchas, 13. gadu mezas Annas Kaul usajzinati, 3. Juli f. g. fcheit peeteiktes un fawas teefibas pee nomirejas atstahatas mantibas peerahdiht. — Wehlatas peeteikfchanahs netis klauftas. 3

Leel-Wirzawa, 15. Mai 1876.
(Nr. 51.) Preefchfehd.: J. Gabscha.
Teef. ftrihw.: A. Allen.

No Raudites pagasta waldibas teel zaur fcho finams daribis, ka no 1. Juni f. g. Raudites pagasta teefa un pagasta waldiba fawas fehdeshanas fchi pagasta Dsilnu mahjas noturehs. No pagasta waldibas tiks ik katra fehdena no pulstien 8. lhdof 12. pusdena, isnemoh, ja tai deena fwehtdeena eekristu, galwasnaudas preti nemtas, un pafes malnfchanas un zitas darifchanas ispilbitas; tapat tiks tais pafchas mahjas arestanti preti nemti un tablat fuhiti. Bet wifu zitu daschadu ohjeklu wehltulu fuhitfchana paleek, ka lhdof fchim, uf fchejenes Zibu mahjam. 2

Raudites pagasta waldiba Dsilnu mahjas, 28. Mai 1876.
(Nr. 144.) Pag. wez.: Bergfeldta Zahnis.
(S. W.) Stribw.: G. Schwan.

No Dobbeles krohna pagasta teefas, teel zaur fcho wif tee, kam labdas prafifchanas pee tabs atstahatas mantibas, ta Debelgundes Kaipafchu mahjas nomirufcha Kasper Muller buhtu, usatzi. ati, lai wini ar fawahm peerahdifehanahm lhdof 3. Juli f. g. fcheit peeteizahs, jo wehlat wini fawas rekte fahdehs. Tapat toby tee nelaika parahdneki usfaukti, lai wini fawus parahdus lhdof wirtspeeminetam terminam fcheit afmafka, jo zitadi likumiga strahpe kritihb. 2

Dobbele, 2. Juni 1876.
(Nr. 167.) Preefchfehd.: K. Neuland.
(S. W.) Teef. ftrihw.: G. Schwan.

Wif pee krohna Birfchu-muifchas pagasta peederigt, no deenesta pawifam atlaiti faldati, fureem pehz likumecm pa 1. defetini femes preefch mahju buhwes jadabuba, teel zaur fcho usajzinati, 26. Juni f. g., pulst. 12. pusdena, pee Birfchu-muifchas pagasta waldibas fanabti un pee no angita krohna peerahdito 25. defetinu femes flobfchchanas dalibu nemt. Kas tamina ne-atahbs un ori ar forfalti afrihtoru weet-teefu ne-afuhitihb, tas fawas teefibas fahdehs. 3

Birfchu pagasta waldiba, 29. Mai 1876.
(S. W.) Pag. wez.: B. Lumfch.
Teef. ftrihw.: M. Straufs.

Zaun-Swirlaufas krohna pagasta teefa zaur fcho usajzina nefinama weeta dshwedam Anfi Matuffeli, deht fpreeduma nolauftfchanahs wina parahdu prafifchanas fuhdiba no 79. rubl. 60 kop. f. pret Kriufchjabni Rittenbergi 1. Juli f. g., pusdena, fchurpu atnabti; jo zitadi tas fpreedums paliks fpehla un Matuffelis fawas pahrufhdeshchanas teefibas fahdehs. 3

Zaun-Swirlaufas pagasta teefa, 27. Mai 1876.
(Nr. 140.) Pag. wez.: Hartmann.
(S. W.) Teef. ftrihw.: Fr. Baldowfky.

No Bez-Platonas pagasta teefas teel finams daribis, ka 17. un 18. Juni f. g. Zaun-Platonas Weitzeta mahjas, ta nomirufcha faimneeka Janne Weifberg mantiba uf warafchobifchchanu uhtrupu tiks pahrdohita. 3

Bez-Platon, 28. Mai 1876.
(Nr. 86.) Preefchfehd.: G. Freymann.
Teef. ftrihw.: A. Allen.

No Baldohnes pagastateefas teel zaur fcho wif tee, kas tam nelaihim, fchi nowada Zaun-Schaugal mahju rentneelam, Jacob Lubman ka parahda palikufchi, jeb tam labdas parahdu prafifchanas pret wini buhtu, — usajzinati, wifufebalais lhdof 27. Mai f. g. fawas usdohfchanas un prafifchanas pee fchibs teefas peenest gribiht; — jo tee, kuri buhs klufa zetafchi, pehz fchi terminu wairo netis klauftu un tee parahdneki likumiga strahveti. — 1

Baldohn, 7. Mai 1876.
(Nr. 88.) Preefchfehd.: J. Braunstein.
Stribw.: G. Helms.

No krohna Eltfchnu-muifchas pagasta teefas teel wif un iklatris, kam jeblabdas prafifchanas pee krohna Sufrijas-muifchas Ifchewinfllu mahjas nomirufcha Wez-Saulas pagasta lohjekta Zibna Darw-deds, atstahatas mantibas buhtu, zaur fcho fludinafchanu usajzinati, ar tabdahm prafifchanahm un peerahdifehanahm wifufehlatais lhdof 16. Juli f. g. kas deht tam par to beidsamu un ifflehtfchanas terminu ir nolikts, pee fchibs pagasta teefas peeteiktes, jo wehlatas usdohfchanas uf mahfchigu klufa zeeschanu tiks atraiditas. — 1

Ta ir notizis krohna Eltfchnu-muifchas pagasta teefa, 14. Mai 1876.
(Nr. 170.) Teefas wabrdā:
Stribw.: A. Seeegrün.

Berkenes pagasta waldifchana dara zaur fcho finamu, ka wina fawas fehdeshchanas weenigi til fehtdeenas pehz 1. un 15. latra mehnefcha noturehs un tamdeht galwasnaudas malnfchanas un pafes malnfchanas tik fchins deenas notis un kas zita deena nahbs, par weli itaigahs. 1

Keel-Berken, 15. Mai 1876.
(Nr. 93.) Pag. wez.: J. Dsholing.
(S. W.) Stribw.: Smuge.

Wif tee, kam pee nomirufchas Lawises Kohzer atstahatas mantibas labdas parahdu prafifchanas buhtu, ka ori tee, kas nomirejai to parahda palikufchl, teel no Safu pagasta teefas Zaunfelgawes ap-riakl) zaur fcho usajzinati, wifufehlatais lhdof 22. Juni f. g. kas par weenigo ifflehtfchanas terminu fchait teeta nolikts, pee fchibs pagasta teefas peeteiktes; jo wehlat neweens parahdu dewejs wairo netis klauftihb, bet parahdu nehmeji pehz likumecm strahpet. —

Safes pagasta teefa, 15. Mai 1876.
(Nr. 17.) Preefchfehd.: J. Wezzum.
(S. W.) Teef. ftrihw.: J. Putge.

Tamdeht ka Kurfemes bifchu-fohpfchanas beedribas likumigas preefchfchabwes deht mihdibas bij ifschlufchahs, tad teel, lai tabdas fribdibas teel iftihginatas un pehz angitalas teefas pawehlefchanas, Kurfemes bifchu-fohpfchanas beedribas jeen-lohjekti zaur fcho usajzinati, lai wini 18. Juni f. g., pulst. 11. no rihda, Zelgawa, Behra fahle, uf generalfapulzi wina ftalta cerastohb, ka lai waretu tabda fapulze pehz fahribas beedribas preefchfchabwi imebteht. 2

Zelgawa, 12. Mai 1876.
Prezidents: A. Gain.

Wefchamuifcha, pee Schagares, ir pahrdohdamas daschadas leetas, ka: tambora krehflarati, ween- un diwjuhgam branjami, labas kamanas, labas branjamas leetas, wehl labe tihltis, 4 apis garfch, feenaspulkstems, un wehl daschi ziti daihi. Japreprafa turpat pee Behterfohna. 2

Preefch paganu un fchihdu mifiones tifa cemafati:

	pr. paganu mifion.	pr. fchihdu mifion.
No Sunaktes latw. dr.	30 r. — f.	5 r. — f.
„ Sezes latw. dr.	8 „ — „	4 „ — „
„ Subatas latw. dr.	14 „ 27 „	20 „ — „
„ Naretas dr.	50 „ — „	21 „ — „
„ Dignawas-Safu dr.	1 „ 29 „	„ 50 „
„ Zaun-Zelgawas dr.	9 „ 58 „	„ — „
„ Sehlwits dr.	7 „ 82 „	1 „ 18 „
„ Wilku meeta dr.	1 „ 37 „	„ 73 „
„ Krihburgas dr.	80 „ 46 „	30 „ 14 „
„ Burju falas dr.	26 „ — „	19 „ — „
„ Rafchu dr.	4 „ 20 „	2 „ 10 „
„ Salwes dr.	8 „ 20 „	16 „ 42 „
„ Dinaburgas dr.	7 „ — „	„ — „
„ Si-keles dr.	10 „ — „	4 „ — „
„ Kalbabrunas	5 „ — „	„ — „

pawifam 263 r. 19 f. 124 r. 7 f.

G. Seeemann.
Zelgawas wahju mahj.

Nams ar dahrfu Saldū

pahrdohdamas no rohtas. Tuwafas finas par to dabunamas pee kohpmana Sawigly, Striku eela. 3

Stoblas behrni, febtu un meite; ed, kas fchei-jenes stoblas apmekle, atrohdb laipnu usnemfchanu pee J. Janfen, Zelgawa, leelaja eela Nr. 3.

Akmen-obglu darwu, juntu-papi un Belgijas wahju fmechri

pahrdohd no legera

Danl. Minus,
Rihga, wehwer-eela pee linu fwareem.

Sludinafchana.

Wafschā waraktijees floblotajs, kas ori kreemu waloda ekfamineerehts, un war latwiffl, wahyflti, un ka jau fahyhts, ori freewifflti wifu mahyht, to jaunee floblaeliktum prafa — melle floblotaja weetu. 1

Adrese: Taurina Gedertam — Krotih pee Grohtinas.

Dabujis finabti, ka kabatnafchi ar fchahdu wahrdah-tempekt S. MARGGRAF ka par no manim taititi teel pahrdohiti, dara zaur fcho wifus uf tam ujmanigus, ka no manim taititee nafchi tikai ar fchahdeem wahrdem MARGGRAF ir tempeleti un luhdu pee wifschanas ihpofchi uf beidsamajem wahrdem luhlobt, tapehz ka wif ziti ir palakaititi nafchi un nau no tik laba darba. 2

Uhdof ar to peeahwaju kabatas, galdas, kanzamohs un puznafchus, ka ori fchekeres un wehl zitas leetas. 2

K. Marggraf,
Zelgawa, katolu eela.

Homoparu dakteris J. Setne, kurfch ifgabjufcha gada Saldus Sachtinu Buhtnaru mahjas dshwoja un fchogad atrohdamas Algrandes Dftru muifchas Spandawu mahjas. 2

Wifadus

naudas wehrtibas papihrus
pehrl un pahrdohd

Danl. Minus,

Rihga, wehwer-eela, pafcha namā pee linu-fwareem.

Zelgawas Latw. kurtmechmu flobla at-laidihb floblas behrnus uf wafaras wafas nedelabm fehtdeen, tai 19. Juni. Flobla aikal jafanark fwehtdeen, tai 1. Augustā. — Tee kurtmechmee behrnt, kas no jauna tiks usnemti, ori 1. Augustā jafaweb. 1

Zelgawa, 31. Mai 1876.
Kurtmechmu floblas direktija.

Allus buteles

ir arween leela krahjumā lehti dabunamas pee 1

Ed. Allmann,
Zelgawa, leelaja eela Nr. 20.

Wenfioneri

atrohd laipnu usnemfchanu Zelgawa, ftrihwer eela, Nr. 45, prestim Latw. bafnijati. 3

Cewehtrojams Talsôs un Talsu aprinki.

Lai eespehju andelei us preekschu geldigu atswaru doht, pahrdohdu wisas tehrauda prezes is weena jau 106 gadus pastahwoscha anglu fabrika Scheffield pilsehtâ, ari prezes is weena no teem flaweteem Remscheidera fabrikeem, un tahs wiseem pashtamahs Fiskar tehrauda leetas, — no schis deenas is sawas tehrauda, wirzas, tabakas un zigaru bohdes, pascham peederigâ namâ, par tik lehtu zenu, tã lihds schim Talsôs nau peedfihwohts; eespehju ari par tehrauda prezes ihstibu un geldibu, kas no manim teef pirfta, peeklahjigu galwoschannu doht.

Luhdsu tadehl sawus zeeniamohs pirzejus, manim to lihds schim pilnigâ mehrâ dahwinato ustizibu ari us preekschu parahdiht, un sohlu, tã lihds schim, tã ari us preekschu, scho manim rahdito ustizibu zaur rittigu un kreetnu ispidischannu wisôs usdewumds raudsiht wairmaht.

J. Zilienberg.

Apdrohschinaschanas beedriba

„Sakor“

M a f f a w â,

pilnigi eemakhts gruntskapitals 2,500.000 rubl. judr., usnemahs apdrohschinaschanas pret krusas skahdi no wisadeem lauku augleem par mehrenu apdrohschinaschanas eemaksu, tais gubernas Widsemê, Kurssemê un Witebstâ.

General-agents Paul T. Scheluchins,
Rihgâ, sinder eelâ Nr. 29.

Agentu weetneeki ir:

Pebrnawâ — R. A. Langsty l.
Tehrvatâ — Ed. Lebbert l.
Jehfîs — A. Peterfen l.
Walmeerkê — eefsch firmas W. Thiel un beedris
Limbaschds — Jehfîs,
Walfâ — J. Zelinshy l.
Witlindâ — G. v. Bloßfeldt l.
Werojâ — Friedr. Larsen l.

Leevajâ — Alex. Sörensen l.
Wentapilê — W. A. Bruhn l.
Lulumâ — W. Brindenhof l.
Kuldigâ — D. Leo Freisfeldt l.
Talsôs — W. Kronberg l.
Aisputê — J. v. Grot l.
Dinaburgâ — G. Bierich l.
Witebstâ — S. Bloch l.
Polozkâ — A. B. Litwinow.

Semkophibas

maschines un lauku rihfus,

tã arklus, ezeschas, fehshonas, plaujamas, dansaun sirguspehku kulamahs, lobibas tibramahs, elfetu greeschamabâ maschines, lokomobiles, stahwoschahs damfmaschines un t. j. vr., is flawencem abrfemes fabrikeem, isdohd no lehgera un us apitelleschannu

P. van Dyk,

Rihgâ, seelajâ smilshu eelâ Nr. 1.

Liko isnabluschas jaunâs, no wiseem pashtama dsejneeka fazeretâs Tingeltangel singes:

- 1) Prezeschanas Tingeltangels.
- 2) Tingeltangels par lepnu meitu.
- 3) Tingeltangels par smalki skohlotu meitu.
- 4) Winnas Tingeltangels.
- 5) Rahda schihda nelaimes Tingeltangels.
- 6) Butschoschanas Tingeltangels.

No zensures anwehlehts. Rihgâ, 7. Juni 1876.

Krobma Wirzawâs pagasta teefa zaur scho sinamu dara, ka tani 21. Juni f. g. eefsch tahm schi pagasta Spretshu-Muschu mahjam huds uhtrupe, furâ krebfti, lamanaš, flayji, ratti, arkli un daschadas sirgu leetas wairatskohltajem pret skaidru maksu tîs pahrdohdas.

Nr. Wirzawâ, 4. Juni 1876.
(Nr. 378.) Peefschd.: J. Eigenfeldt.
(S. W.) Teef. ftrihw.: G. Wahren.

Pee weenas dahmas war diwi puifeni ar peemehmigu nolihlschannu kostê tilt peememti, fur wini ari war dabuht skohlas mahzibu. Peepstahschana Satajâ eelâ Nr. 8. fehtâ.

Jelgawas aprinki, Leel-Swehtes Bittschula faimneekam ir 2 sirgi nosagti, to nakti no 4 us 5. Juni, 1 mohris schimelis 9 gadu wezs 100 rbl. wehrtibâ; 1 skaidri melas, widejâ leelumâ bes nelahdu sîhmi, 7 gadu wezs un 60 rubl wehrtibâ. Kas par teem sirgeem kahdu sinu waretu doht, dabu

25 rubulus

pateizibas maksas.

Zapeeteizahs pee Leel-Swehtes pagasta waldschanas.

Kã Paleijas Jahnis sawu buhschannu kohpis. Arraju laudibm par preekschshmi farakstihis no G. S. Brasche, Rihzes un Bahres mahzitaja. **Maksa 75 far.**

10 rublu

pateizibas noudas

tam kas skaidru sinu usdohs par weenu pee stanzijas Moscheiki to nakti no 25. us 26. Mai melnu no kumela atsagtu lehwi 11 gadus wezu, baltu sîhmi peerê un ar gareem palakkahjas nageem. Pehdas ir dsihtas lihds Embohstes muishai. Pee-meldeht minetajâ stanzijâ pee Neumann l.

Dabujamas wisas grahmatu bohdes:

СЛОВАРЬ

УПОТРЕБИТЕЛЬНЫЙ СЛОВЬ И ВЫРАЖЕНІЙ

ВЪ РУССКОМЪ И ЛАТЫШСКОМЪ ЯЗЫКАХЪ.

Wairak leetojamu

wahrdu un isteikumu krahjums

Kreemu un Latweeschu walodâ.

Sarakstihis no

Dimitri Mewes,

wirskohlotaja pee Rihgas pilsehta gimnastijas.

Maksa 30 far.

Schij wahrduizei ir tas noluhks, par pashtidibu pee kreemu walodas mahzibas dereht. Winâ atrohдахs pehz fabrtahm fastahdiiti wairak bruhketeer wahrdi is itdeenigas dshwes, pee lam tahm noshmefschanahm no ifktras leetas tee ar tahm paschahm fahsedamees laika wahrdi, fawadibas wahrdi un fahrtibas wahrdi nahf, zaur tam teef, kas is schis grahmatas mahzahs, pilnigu teikummu fastahdichana tuh-dalin atweegalinata. Tadeht buhtu schi grahmata it ihpafchi preeksch teem deriga, kam wisapahrigâ kara deenestâ jaseestahj.

Spreddiku

grahmata

us wiffahm fwehtahm deenahm
pa wiffu gadu,

apghadata no

Heinrich Hesselberg, un Eduard Reander,
Sezes mahzitaja. Jelgawas wahju mahzitaja.

(Trefcha drukka.)

Maksa glihtâ wahkâ eeseta **2 rubl. 50 far.**

Pusahdu wahkâ **2 rubl. 25 far.**

Baltijas Semkohpejs

un wiina ammatš.

Pehz Wahju semmes faimneeka Ferdinand Breithaupt semkohpibas rakteem latwiski farakstihis no

G. Blumberg.

Maksa 75 far.

Albolu-dahrsneeks,
jeb pilniga pamahzichana wiffadus augligus dahrs-kohfus audsinabt un kohpt, farakstita no **Jahna Ehrmanns Zihgra.**
Maksa 40 far.

Drukahds pee J. W. Steffenbagen un debta.

(Tê klahst peelikums: Pehtera Drlowa tehju rahditajš.)